

Jméno a příjmení /hůlkovým písmem/

podpis

.....

.....

Datum narození:

Bydliště:

Název absolvované střední školy a rok ukončení:

Název druhého oboru, z něhož uchazeč skládá zkoušku:

U otázky 1-23 zakřížkujte jednu odpověď; vždy jen jedna je varianta správná! /max. 46 bodů/

1. Na území Mezopotámie neleží ? /2 body/a/ Turecko b/ Jordánsko c/ Irák d/ Sýrie **2. Kdo to byli Achajmenovci ? /2 body/**a/ významný rod římských guvernérů působící v Sýrii b/ nejmocnější dynastie médské říše bojující proti Egyptu c/ vládnoucí dynastie ve starověké Persii d/ obyvatelé syrsko-arabské pouště **3. Lokalita Tell Arbid Abyad, kterou zkoumá český tým z Masarykovy univerzity, je lokalitou? /2 body/**a/ chalkolitickou b/ z doby bronzové c/ paleolitickou d/ neolitickou **4. Centrum státu Urartu leželo /2 body/**a/ u jezera Van v Turecku b/ v severní Sýrii c/ v jižní Mezopotámii d/ na území dnešního Libanonu **5. Kdo to byl Enlil? /2 body/**a/ mytologická postava frýžského panteonu b/ asyrský panovník a zákonodárce c/ sumerský bůh uctíváný v Nippuru d/ hlavní bůh města Mari

6. Kulturu obejdskou na Předním východě řadíme do? /2 body/

- a/ neolitu
- b/ rané doby bronzové
- c/ pozdního paleolitu
- d/ chalkolitu

7. Jak se nazývala sumerská bohyně podsvětí? /2 body/

- a/ Enki
- b/ Ereškigal
- c/ Hekaté
- d/ Inanna

8. Které plodiny nebyly domestikovány na Předním východě? /2 body/

- a/ cizrna
- b/ mák
- c/ pšenice
- d/ ječmen

9. Starověké město Súsy se dnes nachází na území? /2 body/

- a/ Sýrie
- b/ Iráku
- c/ Íránu
- d/ Turecka

10. Mezi indoevropské jazyky nepatří? /2 body/

- a/ perština
- b/ chetitština
- c/ aramejština
- d/ kurdština

11. Se zpracováním železné rudy a výrobou železa se poprvé setkáváme? /2 body/

- a/ u Sumerů
- b/ u Asyřanů
- c/ u Chetitů
- d/ u Egyptanů

12. Aššur byl hlavním bohem? /2 body/

- a/ Babylónie
- b/ Asýrie
- c/ Elamu
- d/ Sumeru

13. V bitvě u Kádeše v r. 1286 př.n.l. se střetly jednotky?

- a/ chetitského krále Muvatalliho II a faraona Ramesse II
- b/ babylónského krále Nebukadnesara II. a faraona Neka II.
- c/ asyrského panovníka Tukulti-Ninurty I. s Babylóňany
- d/ asyrského panovníka Salmanasara III. s Uratejci

14. Starověké město Karchemiš leží? /2 body/

- a/ v Libanonu, nedaleko Bejrútu
- b/ v Sýrii, na pobřeží Středozemního moře
- c/ v Turecku, na turecko-syrských hranicích
- d/ v Sýrii, na řece Orontés

15. Vyberte železnou rudu /2 body/

- a/ malachit
- b/ hematit
- c/ bauxit
- d/ galenit

16. Kdo to byli Kassité? /2 body/

- a/ starověké etnikum, které ovládlo Babylónii
- b/ významná babylónská dynastie
- c/ etnikum, které patřilo k tzv. mořským národům
- d/ starověké etnikum v Malé Asii, které založilo stát Mitanni

17. Kdy přibližně žil babylonský král a zákonodárce Chammurapi? /2 body/

- a/ na konci 20. a na poč. 19. stol. př.n.l.
- b/ v 7. stol. př.n.l.
- c/ v 18. stol. př.n.l.
- d/ ve 2. pol. 2. stol.n.l.

18. Ve kterém období docházelo k útokům tzv. mořských národů na území Malé Asie, Sýrie, Palestiny a Egypta? /2 body/

- a/ ve 3. – 4. stol. př.n.l.
- b/ na poč. 12. stol. př.n.l.
- c/ ve 2. pol. 3. tis. př.n.l.
- d/ na konci 4. tis. př.n.l.

19. Ninive bylo hlavním městem? /2 body/

- a/ chetitské říše
- b/ asyrské říše

- c/ říše Urartu
- d/ médské říše

20. Ve kterém starověkém městě byla objevena mramorová plastika hlavy ženy známa jako „dáma z Varky“? /2 body/

- a/ Babylón
- b/ Súsy
- c/ Ninive
- d/ Uruk

21. Významná lokalita z doby bronzové Mari se nachází na území státu? /2 body/

- a/ Sýrie
- b/ Libanon
- c/ Irák
- d/ Egypt

22. Co bylo nejvýznamnějším objevem orientalisty, etnografa a kat. kněze Aloise Musila? /2 body/

- a/ klínopisný archiv v Eble
- b/ královská hrobka v Qatně (Tell Mišrífe)
- c/ skalní město Petra
- d/ pouštní zámek Kusejr Amra

23. Ve kterém období se na Předním východě setkáváme s pohřby lebek s domodelovanou obličejovou částí? /2 body/

- a/ v paleolitu
- b/ v chalkolitu
- c/ v pozdní době bronzové
- d/ v akeramickém neolitu

U otázky 24-28 definujte maximálně 5 slovy následující termíny nebo jména /max. 10 bodů/

24. myrha /2body/ - červenohnědá **pryskyřice, která je tvořena sušenou mizou stromu myrhovníku**

(Commiphora). Myrha smíšená s kadidlem byla a stále je důležitou složkou náboženských obřadů, používá se jako obětina bohům, používala se k balzamování mumií, výrobě parfémů, v lékařství.

25. lapis lazuli /2 body/ - **polodrahokam sytě modré barvy** z Afganistánu. Používal se i jako barvivo.

26. tell /2 body/ - sídlištní pahorek. Rozšířený na Předním východě a Balkáně.

27. kráter /2 body/ - velká starověká **řecká nádoba** na nízkém podstavci s rozevřeným horním obvodem a se dvěma horizontálními uchy po stranách. Sloužila **k mísení vína s vodou.**

28. **přeslen** /2 body/ - je nejdůležitější **součástí vřetene**, plní funkci rotačního setrvačnicku. Mívá tvar souměrného **disku, kotouče, s otvorem uprostřed**. Vřeteno se používá **ke spřádání vláknitého materiálu (vlna, len...)** na nit. Zpravidla bývá vyroben z keramiky, vzácněji z kamene, kosti, skla, kovu či dřeva.

29. **K obrázkům napište odpovídající období** (např. paleolit, neolit, chalkolit, doba bronzová, doba latéská (Keltové), doba železná, doba římská, raný středověk, středověk....) /max. 6 bodů/

a) doba bronzová

b) Keltové

c) doba římská

30. **Jak se jmenuje osoba významná pro dějiny Předního východu, kterou vidíte na fotografii?** /2 body/

Thomas Edward Lawrence nebo Lawrence z Arábie

31. Vyjmenuj aspoň čtyři sumerská města /5 bodů/

Lagaš, Uruk, Ur, Kiš, Isin, Larsa, Umma, Eridu, Nipur, Šuruppak.....

32. Jak se dnes jmenuje a na území kterého státu leží starověké město Kaneš, významné hospodářské centrum staroasyrských obchodníků, jehož archiv objevil prof. Bedřich Hrozný? /2 body/

Kültepe, Turecko

33. Představte si, že jste archeologem na Předním východě a vykopete pozůstatky stavby postavené z nepálených cihel. Podle nálezů, které jste v domě objevili a podle určitých stavebních prvků stavbu interpretujete jako obytný dům. Vyjmenujte alespoň 5 znaků, které vedly k tomu, že jste pozůstatky stavby takto interpretovali /9 bodů/

předměty související s běžným provozem domu a předměty denní potřeby (nádoby na vaření, zbytky potravin, nástroje, nářadí a zbraně sloužící k obstarávání obživy), pec (ohniště..), místnost či místo na spaní..., často součást podobné zástavby (vesnice, města...)

U otázek 34 a 35 zakroužkujte jednu odpověď /max. 10 bodů/

34 Představte si, že jste na Předním východě. Při chůzi po venkovské cestě potkáte beduínské ženy různého věku, které společně se svými dětmi odpočívají ve stínu. Je to typicky orientální scenérie, vyznařující krásu a klid. Zareagujete následovně: /max. 5 bodů/

- a) Přistoupím k nim a vyfotografuji je. Pobyt je poměrně krátký, takže příležitost se už nemusí víckrát naskytnout a během těch několika týdnů, které mám k dispozici, chci získat co nejvíce dojmů z tohoto exotického a starobylého způsobu života.
- b) Normálně bych za fotografie neplatil/a, ale jelikož někteří lidé vypadají opravdu chudě, nabídnu jim peníze jako kompenzaci, jakmile udělám pěknou fotografii (pro mě to není žádná velká finanční ztráta, ale pro ně to musí znamenat docela hodně).
- c) Pouze projdu kolem. Nepokusím se udělat fotografii, protože chápu, že v tradičnějším nomádském způsobu života není přípustné někoho fotografovat, pokud jsem nebyl/a představen/a širší rodině, a tedy jsem 'cizinec'. Kromě toho (na rozdíl ode mě) fotografované osoby nemají z fotografie žádný skutečný prospěch. Také mám strach, že když si od nich fotografii 'koupím', mohl/a bych zranit jejich hrdost.

35. Během archeologického výzkumu člověk přichází do kontaktu s nejrůznějšími typy lidí. Jak se obvykle vypořádáte s lidmi, jejichž chování se Vám nelíbí? /max. 5 bodů/

- a) Mluvit k lidem s problémovým chováním přímo buďto nemá vůbec žádný smysl, nebo způsobuje jen problémy. Ve vhodné chvíli o tom promluví s někým, kdo čas od času komunikuje s dotyčnou osobou a/nebo je její blízký přítel. Doufám, že dotyčnou osobu to ovlivní natolik, že od svého nežádoucího chování upustí. V následujících dnech si pozorně všímám, zda moje jednání mělo nějaký účinek. Jestli ne, pak se musím lépe chránit.
- b) Protože si myslím, že kvalita výzkumného projektu by nějakým způsobem utrpěla, kdybych se stranil/a některého z členů z týmu, udělám vstřícný krok: snažím se zjistit, jaký problém má dotyčná osoba (prověřuji jeho/její motivace). Z tohoto důvodu iniciuji nějaký druh kontaktu s problémovou osobou – jednoduše jí občas nabídnu nečekanou pomoc, udržuji všední konverzaci, žertuji a podobně (i když výsledek je velmi nejasný).
- c) Chovám se indiferentně a vždycky mírumilovně. Snažím se udržovat co možná největší vzdálenost mezi mnou a dotyčnou osobou (osobami) během celého pobytu, protože bližší vztahy navazují jenom s lidmi, které mám opravdu rád/a.

36. Vyberte si jeden či více z následujících textů a pokuste se o překlad do češtiny /max. 12 bodů/:

a) 'Mesopotamia, has been called the "heartland of cities", was the home of the Sumerians, Babylonians, and Assyrians, ancient peoples whose civilizations lay buried for centuries under mounds of earth called "tell" (Arabic for "hills"). Two hundred years ago European knowledge of the ancient Near East was almost nil, and most people had no more than a hazy, highly romanticized picture of contemporary life in the region. Apart from a small number of traders and the occasional traveler, few Europeans had passed through the interior of the Near East since the last Crusade, and the Bible and classical authors remained Westerners 'principal sources of information on the part of the world. Around the turn of the nineteenth century, European interest in the Near East was reawakening.'

b) 'Un autre grand thème iconographique appelé à une très longue histoire est celui d'un être flanqué symétriquement de deux carnivores. Parmi ses réalisations typiques, on peut citer Gilgamesh entre deux lions, des représentations de déesses assistées de deux félins ou de deux chiens [...], la porte des lions à Mycènes [...], ou encore l'entrée des églises médiévales de Lombardie régulièrement précédée de statues de lions ou d'autres monstres aux gueules grandes ouvertes et plus ou moins terrifiants. Les significations et justifications de ces représentations sont très diverses: bêtes féroces terrassées par un héros (dans l'épopée de Gilgamesh), félins tenus en laisse comme des chiens [...].'

c) 'Die Phase der Tierdomestikation wird mit der Domestikation und Herdenhaltung von Ziege und Schaf zu Anfang des 8. Jts. BC eingeleitet und endet mit der Domestikation von Rind und Schwein gegen Anfang des 7. Jts. BC, das domestizierte Schaf könnte aus Gegenden wie der nördlich gelegenen Ghouta (Damaskus-Becken) in die südliche Levante gekommen sein (am Übergang M – LPPNB) und ursprünglich im Norden der Levante domestiziert worden sein (Ducos 1993). Jagd und Sammeln verlieren jetzt deutlich an Ausmass, wohl auch wegen der Dezimierung der Wildbestände auf flächenmässig sich drastisch reduzierenden Rückzugsgebieten.'

Metodika hodnocení:

36 otázek, maximum bodů za test - 100 bodů celkem
Hranice úspěšnosti 50 bodů.

V Brně, dne 30. května 2011